

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 679) 73210, el. p. dmm@lrkm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-11- Nr.

DĖL PATIKSLINTO LIETUVOS RESPUBLIKOS MUZIEJŲ ĮSTATYMO NR. I-930 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, įvertinusi 2022 m. lapkričio 22 d. vykusio Tarpinstitucinio pasitarimo metu pateiktas pastabas bei pasiūlymus, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektu siūloma apibrėžti muziejų misiją ir veiklos principus, orientuojant juos į tarnavimą visuomenei, jos kultūrinio švietimo tikslus, muziejų prieinamumo didinimą ir nuoseklų lankytojams teikiamų paslaugų kokybės gerinimą, papildyti muziejų funkcijas, nustatant, kad jie teikia viešąsias – muziejų lankymo ir muziejinės edukacijos – paslaugas bei įtvirtinant muziejų viešųjų paslaugų administravimo funkciją Kultūros ministerijai ir savivaldybių taryboms, nustatyti tvaresnį Kultūros ministerijos pavaldumo nacionalinių ir valstybinių (dabar respublikinių) muziejų veiklą kokybę ir tęstinumą užtikrinantį finansavimo modelį, papildyti muziejų sistemą kompetencijų centrais, sudarant teisinės prielaidas esant poreikiui juos įsteigti kaip atskirus juridinius asmenis šiuo metu veikiančių nacionalinių muziejų padalinių pagrindu, išspręsti praktinio taikymo problemas – pakeisti nacionalinių ir valstybinių muziejų vadovų pavadootojų – vyriausiųjų fondų saugotojų skyrimo tvarką, nustatant, kad į pareigas juos skiria ir atleidžia muziejaus vadovas, o ne savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovas, supaprastinti savivaldybių muziejų vadovų skyrimo antrai kadencijai tvarką, nustatant, kad antrai kadencijai jie galėtų būti skiriami be konkurso, jeigu jų eitos kadencijos metu visuose kasmetiniuose veiklos vertinimuose jų metų veikla buvo įvertinta gerai arba labai gerai, patikslinti esamas sąvokas, atsisakyti perteklinių ir neaktualių nuostatų.

Įstatymo projekto įgyvendinimas nuo 2024 m. reikalautų papildomų valstybės biudžeto lėšų dėl siūlomo 4 nacionalinių (Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus, Lietuvos nacionalinio muziejaus, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus, Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų) ir 12 valstybinių muziejų (Kauno IX forto muziejaus, Lietuvos aviacijos muziejaus, Lietuvos etnokosmologijos muziejaus, Lietuvos jūrų muziejaus, Lietuvos liaudies buities muziejaus, Lietuvos švietimo istorijos muziejaus, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus, Maironio lietuvių literatūros muziejaus, Šiaulių „Aušros“ muziejaus, Trakų istorijos muziejaus, Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejaus, Žemaičių muziejaus „Alka“), kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija, veiklos finansavimo Muziejų veiklos skatinimo veiksmų plano lėšomis, atsisakant šių valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų muziejų veiklos finansavimo konkurso būdu Lietuvos kultūros tarybos administruojamomis lėšomis.

Bendras lėšų poreikis Muziejų veiklos skatinimo veiksmų planui įgyvendinti yra 5 mln. Eur. Šis poreikis buvo paskaičiuotas įvertinus 2019–2021 m. nacionalinių ir valstybinių muziejų, kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija, Lietuvos kultūros tarybai pateiktose paraiškose identifikuotą lėšų poreikio vidurkį bei siekiant šių muziejų veiklas finansuoti pilna apimtimi, o ne iš dalies (praktikoje vienai paraiškai buvo skiriama vidutiniškai 35 proc. reikalingo finansavimo). Tokiu būdu būtų užtikrinamas geresnis nacionalinių ir valstybinių muziejų, kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija, veiklų planavimas, sudaromos sąlygos

aukštesnei jų teikiamų paslaugų kokybei, racionaliau naudojamos valstybės biudžeto lėšos planuojant jas kelerių metų intervalui.

Įstatymo projektas neprieštaruoja Europos Sąjungos teisei, nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinama Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Įstatymo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Dėl Įstatymo projekto buvo vykdomos viešosios konsultacijos su suinteresuotomis visuomenės grupėmis, paskelbus Įstatymo projektą portale www.e.pilietis.lt bei Kultūros ministerijos interneto svetainėje. Įstatymo projektas 2022 m. gegužės 25 d. pristatytas Muziejų tarybai ir Lietuvos muziejų asociacijos valdybai, o 2022 m. birželio 2 d. Kultūros ministerijoje organizuota viešoji konsultacija – apskrito stalo diskusija. Suinteresuotos visuomenės grupės nuo 2022 m. gegužės 20 d. iki birželio 13 d. galėjo teikti pasiūlymus ir pastabas el. paštu.

Konkrečios Įstatymo projekte siūlomos nustatyti teisinio reguliavimo priemonės apibūdinamos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su Įstatymo projektu pateiktame Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektas Kultūros ministerijos 2022 m. rugpjūčio 8 d. raštu Nr. S2-1713 „Dėl Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymo projekto derinimo“ buvo teiktas derinti suinteresuotoms institucijoms – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos muziejų asociacijai, Savivaldybių muziejų bendrijai, asociacijai „Kultūros savivaldos kolegija“.

Įstatymo projektas be pastabų suderintas su Užsienio reikalų ministerija ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Įstatymo projektui pastabų nepateikė asociacija „Kultūros savivaldos kolegija“.

Į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. lapkričio 15 d. išvadoje Nr. NV-3243 pateiktas pastabas ir siūlymus atsižvelgta, jos darbo tvarka suderintos su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe ir Vidaus reikalų ministerija, atitinkamai patikslintos Įstatymo projekto nuostatos ir patikslintas Įstatymo projekto įsigaliojimo terminas.

Atsižvelgiant į 2022 m. lapkričio 22 d. Tarpinstitucinio pasitarimo metu išsakytas Vyriausybės kanclerio pastabas, rengiant Muziejų veiklos skatinimo veiksmų plano, kuris bus tvirtinamas kultūros ministro įsakymu, nuostatus, bus nustatyti nacionalinių ir valstybinių muziejų, kurių savininko teisės ir pareigos įgyvendina Kultūros ministerija, veiklos vertinimo kriterijai, kuriais remiantis bus skiriamos valstybės biudžeto lėšos šių muziejų veikloms (muziejinių vertybių įsigijimui, restauravimui ir tyrimams, parodoms, edukacijoms ir kt.) įgyvendinti.

Taip pat pažymėtina, kad įvertinus Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2022 m. spalio 20 d. nutarimą Nr. KT130-N13/2022 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 9 straipsnio 2 dalies (2021 m. gruodžio 23 d. redakcija) 3 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ (toliau – Konstitucinio Teismo nutarimas), kuriame nustatyta, kad Vidaus tarnybos statuto nuostatos tiek, kiek šiame statute įtvirtinta neprieštarauja reputacijos sąlyga susieta su visomis nusikalstamomis veikomis, nediferencijuojant jų pagal pavojingumą ir pobūdį ir neatsižvelgiant į atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindą, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, taip pat įvertinus tai, kad Konstitucinis Teismas išaiškino, jog neprieštarauja reputacijos reikalavimas turi

būti nustatytas atsižvelgiant į valstybės tarnautojo einamų pareigų valstybės tarnyboje svarbą, jo vykdomų funkcijų ypatumus, jam tenkančią atsakomybę, manome, jog Įstatymo projekte siūlomas teisinis reguliavimas dėl nepriekaištingos reputacijos instituto neprieštarauja Konstitucijai, nes visų nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių muziejų vadovų funkcijos ir atsakomybės yra faktiškai identiškos bei vienodai svarbios. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projekte duodama nuoroda į Valstybės tarnybos įstatyme įtvirtintus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, todėl atsakingai ministerijai įvertinus šio įstatymo atitikimą Konstitucijai ir nusprendus jį keisti, atitinkamai keisis ir reikalavimai muziejų vadovams.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, patikslinti terminai yra suderinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projekto lyginamasis variantas nerengiamas, nes Įstatymo projektas dėstomas nauja redakcija.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2021 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. IV-1384 „Dėl darbo grupės Muziejų įstatymo pakeitimo įstatymo projektui parengti sudarymo“ sudaryta darbo grupė. Darbo grupės vadovas – kultūros viceministras Rimantas Mikaitis. Įstatymo projektą apibendrina Kultūros ministerijos Atminties institucijų politikos grupės (vadovė Rūta Pileckaitė-Vasilienė, tel. +370 608 45973, el. p. ruta.pileckaite@lrkm.lt) patarėja Vaiva Lankelienė, tel. +370 608 45992, el. p. vaiva.lankeliene@lrkm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymo projektas, 9 lapai.
2. Aiškinamasis raštas, 9 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo Nr. I-930 pakeitimo įstatymo pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
4. Teisės akto projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

Kultūros ministras

Simonas Kairys

Vaiva Lankelienė, tel. +370 608 45992, el. p. vaiva.lankeliene@lrkm.lt